

Kuran’da geçen “salat” kavramının kapsamını araştırdığım yazı dizime devam ediyorum. Tüm sonuçları, [“salat inceleme tablosu” linkinden](#) topluca takip edebilirsiniz.

Bu yazının birinci bölümünde inceleyeceğim ayette “salat” kelimesi geçmiyor. Fakat yine de bize “salat” hakkında bir bilgi veriyor.

İkinci bölümde ise içerisinde “salat” geçen bir ayete yer vereceğim. Bakalım siz de benim kurduğum ilişkiyi kurabilecek misiz yoksa zorlama bir ilişki mi kurmuşum sizce?

Ahkaf Suresi 29-30-31-32. ayetler

(Not: Ayette geçen her kelimeyi yazıyı uzatmamak adına derinlemesine incelemeyeceğim, çevirilerin genelinde verilen anlamı şimdilik doğru kabul edeceğim, varsa düşüncelerimi içeren notları yazmakla yetineceğim)

**Ve-iz sarafnâ ileyke neferan mine-lcinni yestemi’ûne-lkur-âne
felemmâ hadarûhu kâlû ensitû(s) felemmâ kudiye vellev ilâ kavmihim munzirîn(e)**

29. An o zamanı ki hani cinlerin bir bölümünü, Kur’an dinlesinler diye senin bulunduğun tarafa yollamıştık; oraya gelince birbirlerine, susun demişlerdi; ~~okunuşu bitince de~~ SONUÇLANDIRILINCA da birer uyarıcı olarak kendi toplumlarına dönüp gittiler.
30. Ey kavmimiz demişlerdi, gerçekten de biz, **Musa’dan sonra indirilmiş** bir kitap duyduk ki önceki kitapları gerçeklemede, gerçeği ve doğru yolu göstermede.
31. ‘Ey kavmimiz, Allah’a davet edene icabet edin ve O’na iman edin; günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun.’
32. ‘Kim Allah’a davet edene icabet etmezse, artık o, yeryüzünde (Allah’ı) aciz bırakacak değildir ve onun O’ndan başka velileri yoktur. İşte onlar, apaçık bir sapıklık içindedirler.’

Ayetin “salat” ile ilişkisini kurduğum nokta “SONUÇLANDIRILINCA” olarak çevirdiğim “KDY” fiili. KDY fiilini daha önce [62:10](#) ayeti bağlamında incelemiştim.

O ayetten öğrenmiştik ki “salat” ancak “SONUÇLANDIRILARAK” bitiyor. “Önce Fatiha, sonra zammı sure, sonra rûku sonra secde....” şeklinde formüle edilmiş olan ve selam verilince biten ve kişinin “kılma” hızına bağlı olarak süresi öngörülebilene bir şekilsel “bitirme” salat’ta yok!

Ayeti gözümüzde canlandıralım. “Cin” olarak ifade edilen bir grup Kuran dinlemek üzere geliyor. (Bir sonraki ayetten anlayabileceğimiz üzere bu grup görünmez fantastik yaratıklar değil; Yahudi toplumundan gelmesi kuvvetle muhtemel bir heyet.) Eğer burayı elçinin onlara makamlı ve ezgili Kuran okuduğu şeklinde gözünüzde canlandırıyorsanız ayeti anlama şansınız hiç kalmıyor. Elçinin onlara ayetleri düz bir şekilde okuması olarak da anlamamız bazı sıkıntılar oluşturuyor. Çünkü bu insanlar her kimlerse topluluklarına “uyarıcılar” olarak dönüyorlar. Düşünün, herhangi bir konuda, sizin düşündüğünüzün, doğru bildiğinizin aksi bir yönde ikna olmanız için belirli süreçlerin geçmesi gerekir. Yani ayette geçen “dinlemek” eyleminin sesin kulaktan girip işitilmesi değil; bir süreç olarak “anlama” eylemine dönüşmesi kastediliyor olsa gerek. Birbirlerine “susun” demeleri de bu yönde düşünmemiz gerektiği savını kuvvetlendiriyor. Unutmayın ki Kuran olayları her çağa ve zemine uyacak şekilde simgesel olarak bize aktarmıştır. Yani “dinlemek” veya “susun” ifadeleri belki de yıllar süren bir süreçti. Oysa biz ayeti bir grup geldi (hele ki bunlar görünmez varlıklar!) peygamber onlara ayetleri okudu ve hemen kabullenip gittiler olarak anlıyoruz. (CİN Suresinin başlarında bu ayette anlatılan olayların değişik boyutları verilir fakat bu yazıda konumuz dinlemeye gelenler kim sorusu olmadığı için konunun o boyutunu irdelenmiyorum) Ayetleri gözümüzde canlandırmayıp bu şekilde anladığımız için de ıskalıyoruz. Düşünelim, siz uzmanı olduğunuz herhangi bir konuda birisini yetiştirmek istesiniz ona konuyla ilgili mesela 2 saat bilgi verip daha sonra onun anladığına ve istediğiniz yeterliliğe ulaştığına güvenir misiniz? Veya başka şekilde soralım. Üniversiteler neden en az 4 sene? Üniversiteyi bitirmek yetmiyor da neden bir de işe giriş sınavları yapılıyor? Soruları artırabiliriz. Ama şunun anlaşılması lazım: yaşadığımız hayat için bu soruların cevabını vermek kolay. Ama iş Kuran olunca bir miktar Kuran dinleyen adamların toplumlarına “uyarıcı” olarak gitmesini makul görüyoruz.

Sonuç olarak ayette geçen “KDY” , “sonuçlandırmak” fiilinin “salat” için de kullanılmış olduğunu daha önce keşfettiğimden bu ayette de yine “salat” tan bahsedildiğini düşünüyorum. Gelen grup elçi tarafından ikna edilinceye kadar bir Kuran eğitiminden geçmiş ve yeterlilik kazanınca bu kişiler kendi toplumlarına Kuran eğitimi vermek (Kuranın buyruklarını hayata geçirme mücadelesi vermek) üzere gitmişlerdir.

Bu ayeti saat inceleme tablosunda 62:10 ayetinin yanına bağlantılayacağım, umarım diğer araştırmacıların işine yarar.

Gelelim incelemek istediğim diğer ayete:

İSRA SURESİ 105-111

İçerisinde “salat kelimesi geçen ayet 110. ayet. Fakat ayeti bağlamı ile birlikte okumamız gerekiyor.

(Not: Ayette geçen her kelimeyi yazıyı uzatmamak adına derinlemesine incelemeyeceğim, çevirilerin genelinde verilen anlamı şimdilik doğru kabul edeceğim, düşüncelerimi içeren notları yazmakla yetineceğim)

105. Gerçekten onu biz indirdik ve o gerçek ile indi. Seni de ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.
106. Onu bir Kur'an olarak, insanlara dura dura okuman için (bölüm bölüm) ayırdık ve onu safha safha bir indirme ile indirdik.
107. De ki: 'İster ona GÜVENİN, ister GÜVENMEYİN: O, daha önce kendilerine ilim verilenlere okunduğu zaman (TLV-tilavet), çenelerinin üstüne kapanarak secde ederler.'
108. “Rabbimiz yücedir. Rabbimizin sözü gerçekleşmiştir,” derler
109. Ağlayarak yüzüstü yere kapanırlar. Kur'ân onların saygısını artırır.

Ayetleri yazmaya burada bir ara verelim. Yukarıda Kuran dinleyen “CİN”ler ile bu kısım arasında bağ kurabildiniz mi? Ben kurdum. 105. ayette okuyan “müjdeci ve uyarıcı”. Okunan “Kuran”. 108’de dinleyenlerin verdiği tepki Ahkaf 30 ile aynı tepki. Ahkaf’ta Kuran dinleyen CİNLER uyarıcı olarak gidip, “Kitap ile Musa’ya verilen” ilişkisini kuruyorlardı; demek ki konuya hakimler; bu CİNLER dinledikleri Kitab’ın Musa ile ilişkisini kuracak kadar konuya hakimler. (İsra 105 öncesinde de yine aynı toplumdan bahsediliyor.) “Ağlayarak çenesinin üstüne secdeye kapanma” ifadesinin şekilsel olarak algılanmasına bir gerekçe bulamıyorum. öyle anlayanların tek gerekçesi secde deyince akıllarına secde gelmesi.

(BKNZ: Yüzlerinde secde izi var” ayeti Fetih 29)

<https://www.kuranincelemesi.org/bulgu/yuzlerinde-secde-izi-ne-demek/>

Not/soru: Kuran dinleyen CİNLER ağlayıp secdeye kapanıyor mu? Evetse nerede yazıyor hayırsa neden?

Devam edelim...

Kuli-d’û(A)llâhe evi-d’û-rrahmân(e)(s) eyyen mâ ted’û felehu-l-esmâu-lhusnâ(c) velâ techer bisalâlike velâ tuhâfit bihâ vebteğî beyne zâlîke sebîlâ(n)

110. De ki: “İster ALLAH diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisiyle çağırırsanız, tüm güzel isimler O’nundur. ” Namazında sesini çok yükseltme, çok da kısma, bu ikisi arasında (orta) bir yol benimse.
111. Ve de ki: “Övgü, ALLAH’adır. O çocuk edinmemiştir, yönetimde ortağı ve zayıflıktan ötürü de bir yardımcısı yoktur.” O’nu alabildiğine Yücelt.

Birisinin sizi küçük düşürmek istediği ön yargısıdaysanız onun her sözü sizi rahatsız eder. Birisini çok seviyorsanız, gerçekten incitici olan tavırlarını algılayamazsınız. Bizler, “salat” kavramı yerine yazan “namaz” kavramına o kadar şartlanmışız ki, örneğimdeki gibi bir an o algıdan kurtularak bakmasını denemiyoruz. En azından deneyelim.

Öncelikle, 110 ayette geçen “salat” kavramının başka hiç bir şeyden etkilenmeden sadece bağlama ve cümle içine baktığımızda namaz anlamına gelmediğini gördüğümünden salat inceleme tablosuna “namaz anlamı bulunamadı” olarak işaretleyeceğim. Bağlama hiç bakmadan “bu ayette namazda hangi ses tonuyla ayetler okunacağını anlatıyor” dersek bunun mantıklı bir gerekçesini sunabilir miyiz? “Ses tonu anlatılıyor” diyenler kendilerini ikna edebiliyorlarsa ne ala. (Şekilsel olarak bir ibadettir diyenler ayetleri namazda kime okuyorlar? Bağıra bağıra veya kendi duyabilecekleri kadar veya tamamen içlerinden okusalar “okunan” için ne fark eder? Bazıları da diyor ki, salat her ayette namaz değildir ama namaz anlamı da muhakkak vardır; Allah’tan destek istemek için, onunla bağ kurmak, onun kulu olduğumuzu göstermek için kılınır. Bu ayette “namaz” anlamı varsa bağırarak kılmak veya tamamen sessiz kılmak arasında ne fark vardır?)

Öte yandan, ayetin konu bağlamı Kuran'ın ilim sahiplerine okunduğunda onları ikna ettiğini anlatıyor. Ben gerek Ahkaf Suresi'ni gerekse İsra Suresi'ni okuduğumda ve daha önceki çalışmalarımın edindiğim bilgiler ışığında şöyle anlıyorum:

“Salat” kelimesinin birebir Türkçe karşılığını henüz bulamasam da, salat, zulmün (karanlık) ve küfrün (gerçeklerin örtüldüğü) hakim olduğu toplumları aydınlığa (nur) çıkarmak için gönderilmiş ilahi “mesaj” ın ortaya konulması için yapılan her türlü faaliyeti içeriyor. Kurani dikkatli okuduğumuzda hep toplumları düzeltmek amacı olduğunu görüyoruz. Mesaj'ı insanlara sunmanın genel adı “salat”. İster Kuran dersi deyin, ister eğitim öğretim, mali kuruluşlar kurmak deyin fark etmiyor. Benim anladığım bu ayet, hedeflediğin doğrulara ulaşmaya çalışırken “ne takıyye, taviz ve benzeri sinsilikler yap, ne de kendini tehlikeye at” diyor. Burada kastedilen sadece Kuran dersi olsaydı “sesini kısma” demezdi. Çünkü ders anlatan herkes, bağırabilir fakat sesini bilinçli olarak kısma. Burada toplumunu uyaracaklara, karanlıkların üzerine gideceklere ilahi bir yöntem veriliyor.